К. Радек

НОВА ПОЛІТИКА СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ І СТАРА ПОЛІТИКА КОМІНТЕРНА.

"Упадок комунізму в Росії!" "Побіда капіталізму в Росії!" Такі наголовки прикрашують шпальти не тільки буржуазних ґазет цілого світа, але і соціял-демократичної преси. Вся міжнародна капіталістична братія і меншевицькі льокаї трублять і бють в літаври. Єсли буржуазна преса, говорячи про упадок комунізму і про побіду капіталізму, радуєть ся, то вона поступає відповідно до інтересів своїх хазяїв, в інтересах котрих — убити надії міжнародної робітничої кляси на можливість поваленя капіталізму, на можливість освободженя пролетаріяту. Але єсли би правдою було те, що в Росії побідив капіталізм, чому-ж радують ся панове соціял-демократи всіх фарб? Аджеж вони завсїгди заявляють, що вони проти капіталізму. Панове соціял-демократи своєю радістю видають себе з головою, як слуги буржуазії, побіда котрої являєть ся їх власною побідою. Але панове буржуї і панове соціял-демократи передвчасно святкують побіду, передвчасно святкують упадок комунізму в Росії. Про упадок ладу може бути мова тільки тоді, коли лад вже установив ся, побідив. Лад, котрий ще не побідив, лад, за здійснене котрого тільки почала ся боротьба, не може упасти по тій простій причині, що він еще не був здійснений, ми тільки що скінчили боротьбу за житє і независимість. Але не дивлячись на те, що всї балачки про упадок комунізму в Росії являють ся цілковитою нісенїтницею, не підлягає сумніву, що совітське правительство примінює для здійсненя своєї цїли тепер нову політику, значно відріжняючу ся від політики 1919 і 1920 рр. Ся нова політика, котра знаменуєть ся свобідною внутрішною торговлею і відбудованєм дрібного і середного промислу, як приватного промислу арендаторів, згодою совітського правительства віддати часть великого промислу в руки заграничних капіталістичних концесіонерів, ся нова полтика означає великі зміни методів осягненя комунізму в Росії. Зїзд Комінтерна одобрив сю нову політику совітського правительства. Однак, суть її не зрозуміла ще широким масам робітників цілого світа і викликає сумнїв в їх рядах. Варта тому остановити ся на питаню: яке відношенє теї нової політики до прінціпів комунізму? Чи підлягають зміні загальні правила політики пролетаріяту у всесвітнім масштабі на основі нового досвіду російської революції?

Російська революція являєть ся пролетарською революцією в дрібно-міщанськім краю. Досвід російської революції повинен тому затримувати характер обовязковий для всїх пролетарських революцій, і характер, примінимий тільки для революцій пролетарських в дрібно-буржуазних краях. Що з досвіду російської революції буде надаватись для пролетарських революцій цілого світа, а що тільки для революцій в таких краях, як балканські, полудневo-американські держави, як Угорщина і Еспанія?

Чотири роки після захопленя власти, чотири роки після нечуваних страждань робітнича кляса в Росії повинна робити певні уступки клясї, з рук котрої вирвала власть. З сего панове соціял-демократи всїх країв роблять висновки, що не треба було брати власти, що диктатура пролетаріяту не є средством виходу з положеня. Се є головна наука, котру, як лекцію російської революції, читають меншевицькі учителї міжнародного пролетаріяту. Алеж російська революція не почала ся 7. листопада 1917 року, а почала ся в марті 1917 року.

Історія мартівської революції в Росії, 8 місяців боротьби робітничої кляси проти капіталізму, боротьби, котра закінчилась поваленєм капіталістичного ладу, захопленєм власти робітничою клясою, — вона доказала, що буржуазія неспосібна шляхом реформи, шляхом уступок дати робітничій клясї можливість мирного перетвореня капіталістичного ладу в соціялїстичний. Жовтнева революція і диктатура пролетаріяту в Росії оказались, як тепер признає Кавцький, стихійною подією, подією, котрій нїхто не міг запобічи.

Історія російської революції з марта 1917 р., таким робом, доказує, що, з одної сторони, демократичним шляхом пролетаріят не може добити ся яких би то не було мирних методів вирішеня основних завдань суспільства.

З другої сторони, вона доказує, що пролетаріят і при диктатурі може бути примушений в певних умовинах робити уступки буржуазії. Що соціялізму не можна одним розчерком пера перевести, що диктатура пролетаріяту означає тільки, що робітнича кляса, захопивши власть, дістає можливість бороти ся рішучим робом з капіталїзмом, — про се ми, комуністи, завсїгди знали. Думка про те, що большевики хотять відразу ввести соціялїзм, належить цілковито до ворогів большевиків, котрі пробували представити його по можливости в глупій формі для того, щоби оплюгавити його в очах робітничих мас. Меншевики, наприклад, в Німеччині, пробували представити справу так, що комуністи жадають негайної повної соціялїзації — volksozialisierung — в той час, коли розумні меншевики знали, що соціялїзм можна вводити тільки постепенно. На се ми завсїгди відповідали: "Ви обманюєте, гарні панове, ріжниця між нами і вами заключаєть ся в тім, що ви обманюєте робітників надією, що можливо вводити соціялїзм при пануваню буржуазії, а ми говорили і говоримо, що соціялїстичне будівництво може почати ся тільки від хвилї побіди над буржуазією і установленя диктатури пролетаріяту". Яким темпом після захопленя власти пролетаріят зможе вводити соціялїзм, т. є. брати в руки пролетарської держави економічне житє краю і перебудовувати його на основах робітничої демократії, — се зависить від умовин, не від волї і не від теорії представників пролетаріяту. Хто-ж показав ся правий — ми чи вони? Чи зміниа новий курс політики Совітської Росії що небудь в тій загальній і основній науцї комунізму? Щоби на се відповісти треба порівнати судьбу питаня про соціялїзм, з одної сторони в Росії, з другої — в Англії і Німеччині. На початку 1919 р. здавалось, що в Англії мирним шляхом правительство візьме в свої руки хоч би шахти і рудники, хоч би вуглевий промисл. Се, розуміє ся, не було би соціялїзмом, бо правительство платилоб часть доходу вуглевим маґнатам, а другу часть доходу оберталовб на користь капіталїстичного суспільства, але гірники, котрим правительство обіцяло контролю над вуглевим промислом, бачили в тій обіцянцї крок вперед до соціялїзму. Що від тих обіцянок лишилось? Насмішка правительства над робітниками! Вуглеві шахти в руках капіталїстів. Правительство скасувало навіть забезпеченє гірникам певного урівня заробітної платнї. Не тільки про соціялїзм, але навіть про державний капіталїзм нїхто в Англії тепер не думає. Робітнича кляса, котра вірила в демократичний шлях до соціялїзму, на сїм шляху зістала розбита. Капіталїсти нїчого не хотять чути про уступки робітничій клясї. В Німеччині після листопадового перевороту 1918 року меншевики обіцяли робітникам повільний перехід головних галузий промислу в руки держави під контролю робітничої кляси. Минуло 3 роки. Засїдало 100 учених комісій, котрі вияснили питанє про соціялїзацію мало не всїх галузий промислу. Учені, капіталїсти і соціял-демократи зібрали бібліотеку книг по сих питанях. А результат? Німецькі капіталїсти не тільки не віддали в руки держави нї одної галузи промислу, але домагають ся тепер передачі в руки приватних капіталїстів зелїзничих доріг, ви-куплених у них 50 літ тому назад еще Бісмарком. Питанє про те, щоби для покритя нечуваного дефіциту в німецькім буджетї держава стала власником хоч би 20 процент промислових акцій, викликає бурю негодованя серед капіталїстів, бурю, перед котрою пасують соціял-демократи; вони готові зі страху перед горожанською війною віддати в руки капіталу цілу державу. Демократичний шлях привів не до повільної соціялїзації, а до повного захопленя капіталом всеї державної машини, яка находилась при кінцї 1918 року в руках робітничої кляси. А в Росії? В Росії пролетаріят, котрий повинен був числитись з тим, що 85 процент населеня складають дрібні господарчики, селяни, що світовий пролетаріят еще не захопив власти, не може йому помочи машинами, технічним оборудуванєм, — в тих нечувано тяжких обставинах російський пролетаріят затримує в своїх руках основну часть промислу, монополь зовнішної торговлї, державний банк і зелїзні дороги. Він примушений робити уступки, — ми еще розглянемо суть сих уступок і їх розміри, — але основну свою базу він всїма силами затримує, і всї його уступки спрямовані на те, щоби се головне, основне лишилось в його руках.

(Кінець буде.)

РАДЯНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ І СХІД.

Розмова з народним комісарем заграничних справ Р.С.Ф.С.Р. тов. Чічеріном.

МОСКВА. — Минувший рік від листопада 1920 р. до листопада 1921 р. характеризуєть ся значним зростом освободжуючого національного руху східних народів, що добивають ся цілковитої політичної самостійности та економічної незалежности. Історія всїх східних держав за сей час богата на великі події та представляє в той сам час картину безупинного і чим раз то тіснїйшого єднаня з нами — Радянською Росією.

Російська Республика і Національна Туреччина.

Перший період переговорів між Радянською Росією і національною Туреччиною відносить ся ще до 1921 р. Делеґація великого національного зібраня Туреччини виїхала з Москви в осени для докладу свойому урядови. Дипльоматичні стосунки між радянським урядом та урядом великого національного зібраня Туреччини розпочали ся перший раз 6. листопада 1920 р.

Незабаром після того затемнили ся на деякий час відносини між Туреччиною та Росією. Турецькі війська Кязіма-Каребекира-Паші перемогли війська контрреволюційного вірменського уряду Дашнякова та заняли лінію, що проходила дуже близько від Еріваня. Вже після того, як було проголошено вірменський радянський уряд, Туреччина склала 2. грудня з дашнянським урядом в Александрополї дуже важний для Вірменії мир, що після нього залишивша ся формально незалежна частина Вірменії підпала фактично під цілковиту залежність від Туреччини. Сього договору не признала нї Радянська Вірменія, нї союзна Радянська Російська Республика а його зміна була одним з головнїйших предметів переговорів, що вели ся після того між Росією і Туреччиною.

Між тим продовжували ся переговори між Туреччиною і Росією про вичерпуючу політичну угоду. Одночасно відбували ся переговори національної Туреччини з державами Антанти. Перший місяць 1921 р. був занятий сими паралельними переговорами. На лондонській конференції домагали ся безуспішно так само делеґація Константинополя як і Анґори зміни Севрського договору, що касував фактично всяку можливість самостійного розвитку турецького народу. Голова турецької делеґації в Лондонї Бекір-Семі-Бей склав 7. марта з Францією угоду про евакуацію Кілікії з боку Франції, Се була серіозна уступка з боку Туреччини. 13. марта склав він анальоґічну угоду з Італією. В цвітни обі сї угоди були відкинені великим національним зібранєм і в звязку з тим Бекір-Семі-Бей зрік ся уряду народного комісара закордонних справ. Між тим ще 2. лютого прибули турецький посол Алі-Фуад-Паша та турецька мирова делеґація з Юсипом-Кемалем-Бейом на чолї до Москви.

Московська русько-турецька конференція закінчила ся 16. марта уложенєм договору, що закріпив дружні стосунки між обома країнами.

Останні місяцї, в звязку з кампанією боротьби з голодом, взяв і турецький уряд участь у сїй боротьбі, що надіслав ноту Алі-Фуада-Паші від 19. вересня про пожертвуванє хліба для голодуючих Росії.

Турецький народ видержав у ті-ж місяцї важку спробу грецького наступу. Одержавши від Антанти допомогу військовими матеріялами та фінансами, виставила Греція проти національної Туреччини сильнїйшу армію, ніж мала її останна.

20. жовтня розпочали ся переговори між Туреччиною і прибувшим до Анґори французьким представником Франклїном Бульоном. Переговори закінчили ся попередною угодою, після якої між иншим евакували французькі війська Кілікію.

В найбільш важкий для Туреччини момент грецького наступу запропонував український радянський уряд — делеґувати до Анґори в характері уповноваженого Головкому У.С.Р.Р. тов. Фрунзе для веденя переговорів в справі закріпленя турецько-українського договору. Тепер т. Фрунзе їде як раз до Анґори. (Сей договір недавно зістав заключений. — Ред. "У.Р.В.")

Московський договір між Росією і Туреччиною передбачав закріпленє договору між Туреччиною і Кавказькими Радянськими Републиками. На підставі сього розпочала ся 26. вересня в Карсї конференція представників Туреччини, Росії та 3. Кавказьких Републик що покінчила ся 13. жовтня підписанєм договору, який уреґулював всї суперечні справи між Туреччиною з одного боку і Грузією, Вірменією і Азербайджаном з другого боку.

Радянська Республика і Персія.

В Персії треті роковини жовтневої революції припали на радикальну зміну в політичних відносинах з Радянською Росією.

22. жовтня 1920 року Центральний Комітет Іранської Комуністичної Партії запропонував резолюцію про те, що революція в Персії мусить еще перейти через стадію буржуазної революції. Сим самим він припинив намаганє місцевого радянського уряду в Ґіляні заснувати комуністичний устрій в Персії. 25. жовтня виїхав із Баку до Москви надзвичайний посол перського уряду Машареголь Мемалек, який зараз потому розпочав в Москві переговори про уложенє умови тревалого мира і кооперації урядів російського і перського.

7. січня одержано було телеґраму про згоду перського уряду, на призначенє тов. Ротштейна на представника в Теґерані. 22. січня тов. Карахан подав ноту перському послові з поясненєм причин, що заваджають Азербайджанській Републиці виправити з Геляни своє військо, що перебувало там для охорони анґлїйського узгранича. Тов. Карахан разом з тим сповістив перського посла, що Азербайджанська Република відкличе своє військо, як що анґлїйське військо покине Персію.

13. цвітня лондонське радіо повідомило, що евакуацію анґлїйського війська з північної Персії було скінчено в половині мая 1921 року.

В звязку з відходом анґлїйського війська почала ся евакуація азербайджанських військових частин з перських північних округів. 25 цвітня до Теґерану прибув т. Ротштейн.

12. липня торговельна делеґація Наркомзовнїшторгу на чолї з тов. Бельговим прибула з Москви до Персії.

В сучасности вільні шляхи до Персії і через ню до північних провінцій полекшують торговельні зносини з нею. Перський уряд, як і уряд турецький — склав жертву хлїбом голодному Надволжу..

Рос. Република і Афґаністан.

У взаєминах поміж Росією і Афґаністаном протягом цілого минулого року, головним питанєм було питанє про уложенє угоди між ними. Ще 14. вересня 1920 року проєкт угоди було попереду підписано в Кабулї російським представником тов. Суріцом та афґаністанським урядом.

В січни 1921 року анґлїйська місія Генрі Добса виїхала до Кабулю з пропозицією уложити угоду між Афґаністаном та Анґлією. Анґлія запропонувала відмовитись від всякої допомоги Індійським племенам, що повсякчас повстають проти анґлїйської влади. З свого боку Анґлія запропонувала широку матеріяльну допомогу Афґаністанови і відшкодованє втрат на анґльо-афґаністантську війну 1910 р. У відповідь Афґанцї вимагали плебісциту в районї племен на кордонї Афґаністану та Індії. Сю вимогу Анґлїйцї відкинули. 28. лютого російсько-афґаністанську угоду потвердили в Москві радянський уряд і афґаністанське надзвичайне посольство.

Весною 1921 р. почали переводити в Афґаністанї великі внутрішні реформи — укладаєть ся карний кодекс, проєкт основних законів і закон про скасованє невільництва. Афґаністанський уряд уживав заходів до розвитку в Афґаністанї промисловости, техніки та приспособленя їх до культурного житя. На протязї слїдуючих місяців продовжує Сент-Рідо в Кабулї боротьбу про остаточне затверджене руско-афґаністанського договору.

Від 7. до 11. серпня відбували ся в Кабулї засїданя урядового зібраня і представників всїх відомих суспільних діячів для зясованя справи що до можливости принятя руського і анґлїйського договору. Вирішено було ратифікувати остаточно договір з Радянською Росією і відкинути анґлїйську пропозицію.

13. серпня відбув ся в Кабулї обмін ратифікованими грамотами між Росією і Афґаністаном.

16. липня прибув до Кабулю новий радянський представник тов. Сокольников, якого приняли там дуже ввічливо. У вересни відїхала анґлїйська місія з Кабулю після невдачі в справі заключеня договору до Лондону, куди то і перенесено переговори між Афґаністаном і Анґлією.

ЦІННА КНИЖКА.

Кождий український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотецї і користати з цінного наукового твору Юлія Ліпперта п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимає 400 сторін друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковім папері. На українську мову переклав П. Дятлів.

Ціна сеї книжки $2.50.

Замовленя посилайте на слїдуючу адресу:

J. Boychuk
80 Markham St.,
Toronto, Ont.,

або на адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
WINNIPEG, MAN.

ЕКОНОМІЧНИЙ РОБІТНИЧИЙ РУХ В УРУҐВАЮ.

В економічнім відношеню Уруґвай (република в Полудневій Америцї) під теперішний час представляє слїдуючу картину: країна зруйнована; скотарство і сільське господарство — головні богацтва Уруґваю, находять ся в найгіршім станї; промисл спаралїжований; податки величезні; безробітє сягає величезних розмірів; предмети першої необхідности дорожіють з кождим днем; винаняти помешканє стало недоступною роскошию для бідної кляси; заробітна платня скорочена до тої степени, що житє робітників, як в містах, так і по селах, зробило ся пеклом. Головним продуктом поживи робітничої кляси є тепер "мате" (гірка трава, яка заступає чай). Тисячі родин позбавлені хлїба. Величезне число женщин і стариків в обірваній одежі блукають по містах і селах і випрошують кусок хлїба. Сотки дітий бють ся з собаками за припадкову кістку, яка попадеть ся в смітю. І сей економічний павперизм, колись досить богатої републики, веде до цілковитого виродженя робітничого населеня. Нїде здаєть ся нема стільки туберкулїчно хорих, скільки їх є в републицї Уруґваю. Дїточа смертність дуже поширена і доходить до 50 %, неначе смерть стереже дітий пролетарів при народженю і з колиски прямо відсилає їх на небо.

Перед такою величезною проблємою політичні партії, так звані "червоні" і "білі", на чолї з своїми лїдерами, стараються ся тільки захопити насиджені теплі кубельця, приготовляють закони, проєкти і реформи, одинока цїль котрих заключаєть ся в тім, щоби по можности сильнїйше поневолити робітничу клясу. Із всїх законів і реформ в области соціяльного обезпеченя, виданих і "червоними" і "білими" за послїдних 20 літ, нї один з них не поліпшив хоч би в мінімальній степени грубу експльоатацію і не прибавив нї одного більше фунта хлїба робітникам і не поліпшив поживи для дітий.

Але в міру того, як погіршаєть ся положенє робітничої кляси Уруґваю, зростає його клясова свідомість, його революційна ідея, його міжнародна солїдарність.

Про се виразно говорять нам факти страйків у всїх галузях працї, отверті виступи в обороні власних і міжнародних інтересів.

Кампанія в користь голодуючих в Росії, розпочата Комуністичною Партією Уруґваю, проходить з великим успіхом і піддержуєть ся всїма професійними орґанізаціями. Страйк економічного характеру, який відбував ся в жовтни під проводом союза шоферів, в підприємствах "Жокей Клюбу" і анонїмного еспанського товариства, закінчив ся успіхом, завдяки енерґічному бойкотови, який сприяв сему страйкови. Конфлїкт Союза Споживчих Товарів з компанією броварень "Монтовідеана", хотяй і затягнув ся, але робітники дружно борять ся і не здають своїх позицій. Союз обуви вже близько рік веде боротьбу в фабриках обуви Торенса і Кампоса і твердо рішив довести боротьбу до кінця. Союз служачих правительственних заведень, який зорґанізував ся щойно недавно, вже розвиває свою діяльність, виступаючи проти недотримуваня правительством 8-годинного дня працї і недїльного відпочинку. До того протесту прилучуєть ся також і Союз Портових Робітників. Послїдний страйк— протест з приводу засуду в Злучених Державах Сакка і Ванзетті, як доносить 'Justica' з 29. жовтня, відбув ся з великим ентузіязмом. Особливо енерґічно проявляв себе Союз Шоферів, який забрав на 80 автомобілїв робітників і імпровізував летучу манїфестацію по всїх вулицях столицї Уруґваю — Монтевідео. Мітінґ, який відбув ся сейчас після тої своєрідної манїфестації, зібрав кілька тисяч робітників. Монтевідео представляло з себе тодї оружний табор, так як перелякавше ся правительство зібрало до міста піхоту, кавалерію і артилерію. Особливо старанно охороняло ся американське посольство. Не обійшлось, розуміє ся, без сутичок з кінною жандармерією, яка голими шаблями врізалась в товпу манїфестантів. В результатї було много ранених і арештованих.

Островський.

Панщина в Злуч. Державах.

ОҐУСТА, Ґа., 22. грудня. — Федеральний комісар С. І. Скиннер заявив тут сьогодня, що в повітї Ричмонд поширюєть ся сильно панщина. Він казав, що буде старати ся, аби заряджено федеральне слїдство.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти"!

В СВІДОМОСТИ НАША СИЛА!

ЧИТАЙТЕ НАЙНОВІШІ КНИЖКИ!

Замовляйте в редакції "Укр. Роб. Вістий" слїдуючі книжки:

Фікція нації і національної независимости	.35
Робітничий співаник	.35
В кігтях розпусти (драма)	.35
Як повстала наша земля і який буде її кінець	.25
Боги	.25
Базар (драма)	.25
Фабричні розговори про економію	.25
Маркс і Енґельс про диктатуру пролетаріяту	.20
Земля обітована	.20
Марксізм і Дарвінізм	.20
Перший Буквар Комуніста	.15
Розбийте кайдани	.15
Про походженє людини	.15
Як фармер може дістати весь плід своєї працї	.15
Розмова про фізику	.15
Промова на судї Ф. Адлєра	.15
Двоногий	.15
Основні засади комунїзму	.15
Революційні пісні	.10
Як Галичан втягнули в контрреволюцію	.10
Що таке радянська власть і як вона будуєть ся	.10
Провідники революційного руху на Українї	.10
Добробит і инші оповіданя	.10
Страйкер (драматичний образ)	.10
Третий Інтернаціонал і його історичне значінє	.05
На чиїм боцї справедливість	.05
Диктатура пролетаріяту	.05
Хто такі комуністи і чого вони хочуть	.05
Національне питанє	.05
Церква і радянська власть	.05
Конституція Радянської України	.05
Межи людиною та машиною	.05
Великий портрет Н. Леніна	.50
Серія переписних карток (16 штук, київські види)	.40
Серія карток (11 штук, революц. провідники)	.35
Ми і вони (народна драма в двох діях)	.35
Мандрівник (драматичний ескіз в однїй дїї)	.25

Замовленя разом з грішми посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard and McGregor Sts.
WINNIPEG, MANITOBA.